

cumva, iritându pe tribunalele care așa sănctionau acăsta spoliare, se trăimită uă nouă estimăriune la facia luncii și se ne dovedește că pe moșia Cepliniță, s'a descoperită uă nouă California, care pote se norocescă statului, precum și descoperită antiaș-dată, că din $12\frac{1}{2}$ galbeni cu cătă s'a cumpărată felcea, în mal pucinu de 24 ore s'a suiată la 17 galbeni, prin uă evaluare facută nu la fecia locului după cumu cere legea, ci în Iași, în casa parții interesate și în ființă numai a sa, căci este constată că la aceea evaluare n'a asistat nu numai vre un rândul din partea statului, dar și din partea usurpatorilor călugări greci; adică că s'a facută numai uă închipuire de evaluare, așa precum și voiu-o celu interesat de acestu schimbă, ca cu acăsta se pote astupă gurele cele reale și se de tribunalelui ocasiune de a pute striga cu aragonă: S'a facută prețuire și s'a constată că schimbă de priință pentru stat, diceră cari prindă locu numai la acel ce aspiră la bestindine, la cel serac cu duhul, căci toți ceilalți sci, afară pote de ministeriu, ce valere au asemenea rațun, și ce felu de evaluare se incapă acolo, adică uă evaluare legale, care se constate că preținu ești la licitație de bună voiu pentru partea din Cepliniță, ce se dă în schimbă, nu este unu prețiu inadinsu închipuită între cumpărătorii și vîndătorii pentru paguba celei-alte parții; eră nici de cumu ca se sporescă acel prețiu măcaru cu unu banu peste ce s'a cumpărată, pentru că aicea nu era cestune de speculare pentru schimbătorii, ca astădi se cumpere unu lucru cu unu prețiu și măne se-lu vindu cu indoită, ci era cestune de a se face unu schimbă care se fiă de priință și de folosu pentru Statu, condisiune care este cea d'antă în lege la schimburile cu averile clerului. — Aceste dize să-mi permisă de a avea areta ceva care se pare că nu cunoște, vre se dicu, că se face uă mare nedreptate Marelu Vornicu Nivola Docanu, intitulându-se necontenită de schimbătorii, cându adeveratul schimbătorii este A. I., și dacă numele Marelu Vornicu figurăză la mijlocu este nu mai că pentru complacere a vrută a-lu imprumuta. Vre se ve mai spui că în deșertă strigați d-vostă: respondere! în contra judecătorilor care aă desbrăcată statul și care aă intitulat pe călugări greci de vecinii proprietari și averilor statului, căci acestia nu numai că nu se temu de vrău respondere, dar și mai alesu din q̄ în d'astă inaintă, respărtiri și Dumnezeu mai scie ce. — Si apoi pentru ce nu li s'ar face tătoaceste? cându d-lorū prin raportul ce ve este cunoscută aă dovedită pînă

pretestă numai, ce găsise modista spre a se introduce lingă Laura fără a da bănuiele.

Prin acelu-astă motivu ea avu grije a lăsa se trăce căle d'antă două qile fără face nimicu; dar și a treia q̄ demină se presintă cu cetea la ospelul președintelui. Preputiori cumu este de ordinariu oră ce fătu betrăna și devotă, guvernantea insărcinată a privighia pe d-ra de Guilbert aruncă o supra Pécoulettei, vedindu-o intrându, uă privire oblică, și o întrebă c'unu tonu arăgosu ce doria.

— Vii se cercu d-rei Laura corsetul ce mi-a comandat acum optă qile, respunse modista c'unu naturale perfectu.

— Dă-mi-lu, și dize betrăna, smulgindu-i-lu din măne. Nu e nevoie de d-ta spre a i-lu cercă.

Pécoulette, ofensată d'acăsta procedere pucinu polită, fu aproape a se mănia. Era se respundă cu vivacitate, dar și printr-unu instinct admirabile de

la evidență că aă folosită statul c'unu schimbă atât de priinciosu, și că totu ce se qile în contră-le este numai uă curată calomniă. Vre se ve spui că vorbindu-ve în totu d'aura de parte materială a cestui se nu crede că nu și sămă, că nu prețuiește pe cea politică și morale, pe acea care ne compromite și pe noi și totă cestu averilor ce ne-ău usurpată călugări greci; ci dacă tacu este tocmai pentru că cunoscindu că acăsta este partea cea mai importante a cestui, o lasu ca se o trateze bacea d-v. pénă, rezervându-mi penru mine partea materială, ca unul ce fiindu mai aprope de starea locului potu se capetă mai cu lesnire informările trebuitorie.

Preocupată fiindu numai de spoliarea Statului, uitam se ve spui că și despre Municipalitatea de aici, uitam se ve spui că, după ce aă pusă la cale tăto cestu vital ale comunii, după cumu ați vedută din precedațile mele epistole, acum aă pusă la ordinea căi alte două cestu nu mai pucinu importanți, 1-iu cestu nea livrelor, a uniformelor, cari aă datu locu la viu conflictu între Municipalitate și Intre Poliția, pentru că ce d'antă vrindu și ea se-si înharnăzeze și se-si împanazeze, sau cumu dicu Români se-si împozaoneze și ea pe împiegașii iei în tocmai ca pe cel ai Poliției, acestia, plini de superbiu, n'a ingăduită se li se facă uă asemenea injosire ca împiegașii Municipalității se se puiă într-unu gradu cu dinșii, și ecă conflictul gata; cea d'a doua, este cestu nea sigiliul municipalității; despre care vă vorbită colegul meu S. că cerindu-se de cără ministeriu spro a se preface, s'a înlocuită cu unu căb, urmare care aă silită pe onorat. d. Cogălnicianu case reclame, că de ce s'a facută uă asemenea supstituire puindu-se uă mărgă de căb în locul vechiului sigiliu alu municipalității, pe care figurau anticale sale măriți, adică uă cetate cu uă corona murale crenelată, încungurată de două delfini, și asupra totalul capulu de zimbru, ceea ce vră se dică: cestatea legiuil a XIII-a romană Iasiorum cu domnire in marea Negră și suveranitate peste teră, ce este represență prin capulu de Zimbru mosnenită de la străbunii nostri români. După cumu vedeți, vorba era despre vechi drepturi, despre străbunii nostri români, și nu putea fi lăsată trăea josu. — Municipalitatea daru petrună de totă gravitatea cestui aă reclamătu cu energiă la ministeriu cerindu a se inapoi sigiliul și ministeriu vedindu insistență l-a și inapoiată cu oarecare desculpare că suspuștirea ar fi provenită din partea gravorului care aă facută sigiliul celu nou; însă din nenorocire și printr-uă minune neesplacabile acum disperuse de pe silgiliu

femeia, oprindu-se cugetă că unu cunventu p̄e viu din parte-i ar pută da locu la bănuiele și a strică proiectele sale. In locu se se supere daru, ea se conținu, și dându vocii sele totă blândețea de care era susceptibile, respusne betrănei c'unu aeru candidu și c'u dulcejă încăntătoriă.

— Este adeverată, domnă, că de ore ce bine voiescă a se insărcină se cercă d-ta insă-șii corsetul seu d-rei Laura, presinția mea devine nefolosită. Aibă numai bunetatea a-i dice că, dacă din întâmplare o va genera la supțirea seu afire, cumu se pote întâmpla, s'aibă bunetate a-mi-lu inapoiă măne en două vorbe ca se-lu dregă.

— Bine, intrerupse betrăna, și voi spune, d-șioră.

— Își mulțămescă de îndatorirea d-tale, domnă, dize Pécoulette silindu-se a nu-i ride în faciă și salutându-o se retrase.

Amorea are ochi petrunjetori. Cându betrăna îl dede corsetul adusă

capulu de Zimbru, încătu municipalitatea spăriată despre uă asemenea năprușnică disperere, a unu așa de voluminosu capu și temindu-se ca acăsta se nu cumu-va se fiă vre uă mistificare care ar avea de scopu de a-i tăia gusțul de a mai visa că vrău dată Iași pote se devia erășii capitale a Moldovei separată, aă cerută la Minist. a-i explica causa dispererii subite a capului, și dacă nu cumu totu sculptoriul e de vină și astă dată, și acumu municipalitatea stă în astăptare ca se-i via spicări și capulu care-i lipsesc, căci scie proverbulu betrănu care dice, că unde nu e capu vai de picioare. — Eu unu însă me temu forte tare că va ramane municipalitatea fără capu.

Printr-uă vîtoriă epistolă ve voi vorbi despre juridiciunea consulară aătă in Statu călă și în biserică. — F.

DECLARAIRE.

De mai multe ori am priimută epistole anonime prin cari mi se făcea întrebarea de ce nu respondem la acușările ce se dice că ne ar fi făcându unele foie. Căte-va din acele epistole, și din cari una este forte nouă, mai adăgo căru și unii cari ar fi dicându că aă epistole d'ale mele, și că daca nu respondu cauza este că me temu se nu provoacă publicarea acelor epistole.

Acăsta din urmă epistolă ne spune că se aduce aminte acelor cetațieni că, de multă timp și de mai multe ori, am declarat în acăstă foie că dău deplina libertate tutelor a publică totu felul de epistole ale mele. Am quisă și că și repetu adesea că desfășu pe ori cine a avea o epistolă a mea care se contă uă singură ideeă politică, care se fiă contrară cu totu că am quisă și am făcută ca omu politic de căndu suntu în lume și pără în acăstă momentu. Acăsta o repetu și acumu pentru toți și pentru cea dupe urmă dată.

Am declarată ană, de mai multe ani și în mai multe rânduri, că nu credu că este în folosul publicu și de demnitatea diaconului a căruia direcție mi este încredințată, a intra în desbateri politice cu omenii cari nu suntu liberi, cari nu reprezentă pe față uă partită, sau uă ideiă și cari n'a uă însemnată politică. Am declarat că nu desbatu de căndu cu foile cari se respectă sau cari celu pucinu suntu declarate pe faciă, sau de uă partită, sau de guvern, că suntu ale lor. Spre

de modistă, d-ra de Guilbert fu aprope se facă uă imprudență gravă. N'am . . . comandat, era se dică; dar și oprindu-se, înlocui aceste cuvinte cu altele multă mai pucinu compromisori: în adeveru nu putea veni mai la timp. Intr-unu timp de cece ori mai scurtă de căndu acelu-a ce ne trebuie spre a-lu scrie, Laura își făcuse acestu rationament. Pécoulette mi-aduce unu corsetu. Ei nu i l-am comandat, trebuie se fiă ceva aci. . . Pote Paulu?.. da. Se simă prudiente. Si încăntătoria copilă, convinsă că astă corsetu ascunde unu misteriu caru și interesă, ordinar a-lu duce în camera sea, dicindu că-lu va cerca a două q̄ demină înainte d'a se îmbrăca.

Déră séra, în momentul d'a se pune în patu, după ce încise ușă și puse veriga, Laura, sicură că nimine n'o putea vedea, luă răpede corsetul și-lu supuse unu esame minuțiosu.

Totu întocindu-lu și pipăindu-lu eu frumosele sele degete po lote cu-

dovadă ecă ce scriamă în anul 1861, în No. de la 10 Augustu, d-lui E. Carașa care în lipsa mea avea direcționea diariului.

„Dă-mi voi a-ți adresa uă plană ce suntu datorii a-ți face, căci are uă însemnată politică. Dumnașa scică că suntu diarie și chiară diaristi cu cari n'amă desbatutu nică uă dată nică uă cestu, n'amă responsu la nimicu din căte aă publicată, și că într-acele diarie este și făoa ce se publică la noi în limba franceză. Am vedută cu mirare că-i călcătă acăstă regulă a Redacționii și al responsu făoi franceză. Te rogă daru, iubite frate, a n'o mai căleca în pucinele qile ce voi mai lipsi din Bucuresci și a nu respunde unoră asemenei foie la nimicu, ori ce ar dice și contra ori cul.“

Repetu din nouă s'acăstă declarare ca se scie că cari aă bine voiu a-mi scrie în acăstă privință că lăsăm deplina libertate, ori cul, a se crede că este uă personalitate cându vorbesce singură și se bate cu morile de vîntu.

Repetimă că lăsăm deplina libertate, ori cul, a se occupă necontentu de noi și a ne ataca cumă va voi, chiară cându scie că noi nu-i facem onoreea unul responsu. Acăsta arăta, că ne credu prea tară — adică forte în adeveru — de vreme ce se ocupă necontentu de noi și numai de noi; precum și lăcerea nostră arăta că-i credem prea slabă — adică cu totul în neadeveru — de vreme ce nesocotim totu ce dicu pînă nu le respondem. Mai arăta ană că noi respectăm simbolul publicu și-lu respectăm pînă credem cu tăria că este d'ajunsu cui-va a susține principiile cele bune, și-a se ocupă de individi, pentru ca națiunea se nălăgă și se-si urmează calea iei cea mare. Judece națiunea și procederea altora q'ată ne este d'ajunsu nouă cari credem în adeveru și'n virtute, C. A. Rosetti.

Publicăm două frumosene discursuri ale d-lui Victor Duruy, nouă ministru alu instrucționii publice în Francia, pronunțate înaintea consiliului superiori de instrucțion. D. Duruy este cunoscută prin însemnată și folositoarea întreprindere de a publica, în asociere cu alii bărbăti deosebi și suptu direcționea sa, uă istoria universale a diferitelor națiuni, din care aă părută mai multe părți, însemnată prin metoda loră, prin stilul și mai cu semă prin spiritul liberal de care suntu insuflate. Două scrisori fără serie ale d. Duruy, Istoria Greciei și Istoria Romană, au atrasu asupra sa atenționea omenilor celor mai eminenți și suptu reputațiu.

„Imperatul, care a făcută de atât de mari lucruri în pace și în război, voioce a se îndepline altăi și mai mari. Elu ne cere pentru c'ată a-i face omeni eru nu numai bălaurei. D-vostă, domnilor, să mă jute și a gasi mijloacele.

„Mi-aș face uă imputare se mărturescă aci ministrului pe care l-a înlocuită recunoștința Universității pentru serviciile ce i-a făcut. A lăuat în dile grele, și dacă, după cumu spă-

se scrise, fără se rădice capulu, tot ce-i veni în mintă. Cându judecă că scrisoria sea era destulă de lungă strinse într-uă bucată de mușelini chârtia depositariă a dulcilor sele secrete, ilu recusă curată, apoi se culca și adormi suptu aripa protectořă a ăngelului său păzitoru.

Adouă q̄, pe la nouă ore, cându se coboră, betrăna o întrebă de corăcă corsetul.

— Da, dize ea c'ună aeru suptu. Si dacă d-ra Pécou va urma me servir cumu me servește de către va luna, voi fi nevoie să o părăsesc.

— Ai și de ce, domnișoară?

— Pentru că . . . pentru că încăză fără nici unu capellu. Astă corsetu me genăză la peptu, la suptu forte tare. Si te rogă se i-lu trămisă în apol; și se uu vite a-i spune din partea-mi se mi-lu drăgă indălă, pentru că n'am altele și septembra vir-

toare sa de istoricu profundu și scriitoru ieșemnatu.

Chiamașu acumă în urmă de perastul Napoleon la ministeriu structiunii publice, D. Duruy a semnată intrarea sa în ministeriu într-uă faptă din cele mai frumosene a fostu salută de toți amicii libertății cugetării, restabilindu cale de filosofă pentru elevii din Liceu și agregaționea de filosofă pentru profesori.

Toți aceia cari cunoșou însemnată invățămintului filosofic voru dea în restabilirea sa unu mare către libertate și progres.

Discursul cu care d. Duruy deschisă sesiunea consiliului superiori instrucționii publice.

„Domnilor, „Din tău prerogativel accord date titlului de ministru alu instrucționii publice, cea mai linguisări, de în același timp acoa de care nu mai multă, este dreptul de a prezădă adunare. Viețea mea universitară s'a oprită la usile acoesteri sale, n'amă avută nici uă dată onoreea de sedea între d-vostă. Înse nu ascuude, după cumu se întimplă cu uă dată, multă mandriă suptu forme smerite.

„Eramu departe se uă deplășită mănu suveranului, treciindu pesto ilatre capete, aru merge se me iă din celu alu treilea rându spre a me pun în celu d'antă. Imperatul a voioită fără indouială ca unul din vechii sădati și Aniversării militante, unul din acea cari aă purtată mai multă timp greutatea diliș, se fiă pusă și dinsul la încercare: este universitatea chiamașă a face ea însă și condiționea; fătuna sa. Ecă pentru ce acoala canare onoreea aă vorbi în acestu momentu pote dice: Singură, preștează forte pucinu; daru amu în mănu uă mare causă, după mine nenumarăți și devoțăi colaboratori; și permiteți-mi să adaugu: alături cu mine, spre a mă lumina cu consiliile loră și spre a mă inspira cu amoreea loră pentru binele publicu, omenii cel mai eminenți ai servicielor, ai magistraturei, ai administrației și ai universității.

„Imperatul, care a făcută de atât de mari lucruri în pace și în război, voioce a se îndepline altăi și mai mari. Elu ne cere pentru c'ată a-i face omeni eru nu numai bălaurei. D-vostă, domnilor, să mă jute și a gasi mijloacele.

„Mi-aș face uă imputare se mărturescă aci ministrului pe care l-a înlocuită recunoștința Universității pentru serviciile ce i-a făcut. A lăuat în dile grele, și dacă, după cumu spă-

se scrise, fără se rădice capulu, tot ce-i veni în mintă. Cându judecă că scrisoria sea era destulă de lungă strinse într-uă bucată de mușelini chârtia depositariă a dulcilor sele secrete, ilu recusă curată, apoi se culca și adormi suptu aripa protectořă a ăngelului său păzitoru.

Adouă q̄, pe la nouă ore, cându se coboră, betrăna o întrebă de corăcă corsetul.

— Da, dize ea c'ună aeru suptu. Si dacă d-ra Pécou va urma me servir cumu me servește de către va luna, voi fi nevoie să o părăsesc.

—

vomu iisbuti a merge mai departe, trebuie se recunoscem că d. Rouland a neșputu a ne nelezi calea.

„Acum, domnilorū, la lucru, da că bine-voiță.“

Disoursul d. Duruy la închiderea sesiunii consiliului superioru alăturiu publice.

„Domnilorū,

„Înainte dă promună închiderea lucrărilor d-vosstră, cu a ve mulțumi pentru concursul ce aș datu ministrului Imperatului și despre înțelepciunea consiliilor d-vosstră.

„Aveamă a deslega o grea problemă: acea-a a învățământului folosit pe care Imperatul a voit să o re-stabilescă în drepturile și în onoarea sa.

Aș fi dorită ca Francia întrigă să fi putut vedea la ce înălțime să a ridicăt desbaterea în multe rânduri, și ce liniose a dominii în aceste grave discuții ale unei adunării în care însă osebirea credințelor să a doctrinelor este atât de strelucită reprezentată. Am intrat în aceste cestiuni cu spiritul de frante și amă căută, ca nisice buni cetățieni ce suntem, nu cea-a ce ne desparte, dară cea-a ce ne unesc.

Sădile noastre era descurionate, și învățământul nostru semena c'uă cale incurcață cu mărcinii și cu spinii care ducea la deșertul, la golul suflatului. Aș fi voit să umplești acestu golu puindă, în totă mărimea și manificența lor, adevărurile morale cari suntu fondul comunitatei omenești și prin cari trăesc societatele laice.

Aceste adevăruri, religiunea le înfățișeză suptu forma care-i este propria. Este bine, este necesară ca judecata, și dină, se le arate, pentru că nici unu spiritu se nu fie lipsită de ele, și pentru ca societatea, veșendu-măriinduse pe fiă care di fericirea sa materiale, se nu se moleștează suptu acesta influență, care nu va fi esențială cătă cu condiționea dă nu fi singură:

*Quin corpus onustum
... Animus queque proegravat una
Atque affigit humo divinoe particulam auroe;
ci din contra se ride și se pōte mai
susu capulu, simțindu miscându-se in-
trinsa uă inimă mai largă s'unu spi-
ritu mai liberu.*

„Nu ve temești, domnilorū, că acest învățământ va scudui sau va ruina credința cui-va. Daca profesorele, în catedra sa, este instituită de Statu, și pentru acesta, nu trebuie, cu pedepsa căderii sale, a dice nimicu contra legii ce societatea și-a datu, elu este asemenea alesu și de tata de familiă care-i increde copilul său și cuvintul său n'are dreptul a nimici lectiunile vatră domestice. Chiară în marginile învățământului său, elu este totu-de una datoriu elevilor sei adevărului care luminează dar care linisce, nu pasiunea care orbește și irită.

Societatea noastră este facută după imaginea acestel adunării. Ea intrunesc și face a trăi în pace, suptu aceași lege, pînă mărirea prea iubitei noastre tere, omenești din totă comunitate. Liceurile noastre suntu ca dină; și precum nu este uă geometriă protestante sau catolică, nu va fi nici de cumu uă filosofia ebraică sau musulmană, nici chiară universitară, după cumu unii o țică dea, afară numai dacă prin universitate nu se înțelege, cea-a ce-asi primi bucuriosu, bunul simț și patriotismul.

Si findu-că acestu cuvintu se prezintă, lăsați-mă a dice, domnilorū, că ministeriul, alături consiliu eminente suntești d-vosstră, nu este capul u-nei corporațiuni strîmte, cu spiritul escluziv și gelosu, care apoi, nu existe. Suntem domnilorū, instruținea publică, voită se dă civilizația și moralitatea terei.

„Preotul la altariu, profesorele în catedra sa, au aceiași însărcinare. El o urmărescă, unul cu ochii spre ceru, partea fizioră, altul cu privirea înțorșă spre pămînt, asupra vîcurelor trecute și asupra vieței presinte. El urmează două linie paralele, dară mergindă către unu scopu comun. După exemplul d-vosstră domnilorū, se pue intre dinsele buna credință, respectul către cel-l-alți, amorul binei publică, și să-si aducă aminte că omenilor cu bună vîntă să a promisă pacea pe pămînt.“

AGRICULTURA, INDUSTRIA SI COMERCIULU.

II.

Am vedută că agricultura este sorginta prosperității terei noastre, care prin fertilitatea pămîntului și prin mare varietate a productelor sale este destinată de natură a fi unu statu agricolu, care însă de parte dă esclu-de industria și comerciul, le procură tomai alimentaționea necesară. Ca se se pote desvolta industria și comerciul nostru, trebuie neaprată se imbunătățimă cultura pămîntului.

Dacă enumerăm articlele esportațiunii noastre, ni s-ară totu d'uă dată și produsele pămîntului nostru. Exportăm: Cereali, vite, lână, seu, pie-miere, tutună, vină, gogoș de mătase, sare, lemnărie, pecură și altele. Dacă aruncăm o privire asupra mișcării esportațiunii în timpu de dece ani, vedem cătă desvoltare a luată cultura pămîntului și prin urmare și comerciul de exportare. N'avemă tablele statistice ale României de dincolo de Milcovă, dară rezultatul a trebuită se fi cam același ca și în Muntenia sau România de dincolo de Milcovă. Vedem în analile statistice, redactate de eruditul d. P. Marșanu, că esportațiunea Munteniei în anul 1850 era de 76,300,000 lei, eră în anul 1860 de 171,600,000 lei, cea-a ce face în timpu de 10 ani uă cresce de 95,300,000 lei sau uă sporire de 125%. Acestu rezultat pare foarte indestulătoriu, pare a reprezenta masimul progresului, dară nu este astă-felu; progresarea este departe a fi ajunsă la ultimul terminu alu putinciosul. Acea tablă ne areă anul 1855 c'uă esportațiune și mai mare adică de 177 milioane, dară trebuie se luăm în considerațione că esportațiunea anilor 1853 și 1854, ale cărei cifre nu le cunoscem, a fostu mică și că în anul 1855 s'a esportată producte remasă din anii precedenți. Importațiunea, și trebuie se ne felicităm d'acest rezultat) n'a crescută în acia-si proporțione cu esportațiunea, ea a fostă în anul 1850 de 44,300,000 lei și în 1860 de 94,400,000 lei, ea înfățișeză uă fluctuațione excepțională, dară care se pote lese și splica; vedem că dacă într-unu anu esportațiunea a fostă mare, s'a mărită importațiunea în anul următoriu; rezultatul naturală fiindă că producția anului precedentă se chestuișce în mare parte în anul vîitoriu. Spre exemplu: vedem că în anul 1855 esportațiunea a fostă de 177 milioane și importațiunea numal de 106 milioane, pe cându anul 1856 ne arăta esportațiunea de 125% milioane; eră anul 1857 uă esportațiune de 109,800,000 lei și uă importațiune de 108,400,000 lei. Făcindu acumă adiționea esportațiunii și importațiunii în cursinii dișilor de cece ani, găsimă unu totale de esportațiune de 1,086,500,000 lei și de importațiune de 724,800,000 lei, prin urmare unu excedent de esportațiune sau unu bilanțu în favoarea noastră de 361,700,000 lei.

Aceste cifre suntu d'ajunsă spre a ne areă cătă de strînsu este legată desvoltarea agriculturii cu progresul comerciului și vomă dovedi că și in-

dustria trebue se mărgă mănu în mănu cu aceste două factorie ale prosperității publice. Dacă luăm în considerațione, că încă nici a decea parte a teritorului României nu este cultivată și că chiară partea cultivată este susceptibile d'uă mare înbunătățire printr'uă cultură mai rațională, trebuie se cuvenimă că productivitatea României este încă foarte de parte dă fi ajunsă la culme. Avemă dară înaintea noastră unu camp intensu pentru activitatea noastră: aveamă a imbunătății și a largi cultura pămîntului, a crea uă industriă națională și a desvolta comerciul nostru; aceste trei factorie trebuie se să dă unu ajutoriu reciproc, se progrese impreună, fiindă că există unu felu de solidaritate între ele. Se esaminăm dă rândul articlele principali ale esportațiunii noastre și vomă vomă vedea totu d'uă dată, cari industrie potu prospera la noi și cari suntu mișlocele spre a da comerciului uă desvoltare mai mare.

Incepemă cu productul principal, care este și celu mal necesar, cu cerealiile. Rezultatul recoltei este la noi uă cestiu de vieță sau de morțe, de la care atînă prosperitatea mai tutorii clasilor societății. Grăul și porumbul suntu grănele ce se cultivă și se esportă mai multu; în anul 1860 am esportată, numai din Muntenia (România de dincolo de Milcovă) 240,214 chile grău, ce reprezintă uă valoare totală de 43,238,520 lei și 350,651 chile porumb, reprezentându uă valoare de 42,078,560 lei. Afară d'acestea amă esportată încă 316,389 chile orz și ovesu în sumă de 18,983,340 lei și 6,576 chile Meiū în sumă de 591,850 lei. Rapița, care a incepută în cursul celor dece ani trecuți a se cultiva multu la noi, a luată uă mare desvoltare și să a esportată în anul 1860 5,396,600 oca cari reprezintă uă valoare de 3,603,580 lei. Din legumii uscate esportămă mai cu sémă fasole; în anul 1860 peste 3 milioane oca într'uă valoare de 1,886,000 lei. Cerealiile noastre suntu în genere de calitate bună, însă este uă plăngere generală că grăul nostru nu este destul de curățit; acesta provine și din neîngrijirea la cultivarea lui și din modulă vițiosu alu treieratului la aria, ce pină acumă încă este modulul celu mai obișnuită. De vre că și va ană s'a adusă multe machine de treierat în tere și cultivatorii cel mari să incepută a-și treiera totu grăul lor cu acele machine puse în mișcare de puterea aburului, au înțelesu îndată marele avantajul ce le procură acestu metod, mai cu sémă într'uă tere pucinu poporă precum este România, unde manoperea (lucrul) este atât de scumpă și unde în timpu de recoltă lipsescu bracele trebuințiose. Aducerea machinelor agricole, nu numai de treierat, dară și de secerat, de cosită, de arată, este uă mare facere de bine pentru agricultura noastră; acele machine suplinescu lipsa bracelor și ne permitu a cultiva uă întindere mai mare de pămînt; Guvernul ar trebui se încurajeze importarea machinelor agricole, ar trebui se reducă taxa importațiunii sau se o desființeze cu totul, ar trebui se înlesnăcomunilor mișloce de a-și pută procure asemenei machine, cari se remă proprietatea comună. Spre a pută su cijona aceste machine avemă trebuință de machinist, precum și spre a le pută repara; ecă dară uă industria necesară, care merge dimpreună cu desvoltarea agriculturii, nu va trece multu timp și vomă construi chiară în tere asemenei machine.

Cultivatorii noștri nu esportă dă dreptul productele lor, nici nu cunoștu prejurile curinții ale diferitelor mari centrui și tigruri europene. Prețul cerealiilor noștri se lipsește la Galați și la Brăila; comercianții nostri

esportători nu suntu în relațione direpte cu consumatorii, ci cu alii speculații de la porturile Mediteranei, Marsilia, Genova, Livorno, sau de la London, Amsterdam; astă-felu productele noastre trece prin trei și patru măne pînă s'ajungă în măno consumatorului, fiindă care din acea intemejari căști-gă asupra prețului și prin urmare cultivatorului nu priimese deplina valoare a productului său. Întocmirea de agenții comerciali ar fi dară d'unu mare avantaju pentru tere. Misunia loră ar fi a comunica guvernului prețurile curinții mai cu sémă ale productelor terei noastre, a provoca relațione co-merciale direpte cu România, în lesni transacțiunile, a priimi în depositu productele terei și a midloci vindecarea loră pe comptul proprietarului. Întocmirea de bănce de consemnațione ar si ascenea d'unu mare folosu; asemenei bănci aru înainta producătorului uă sumă de bani (2 treimi sau 3 pătrimi) contra depositului productului lui, luăr esporta și luăr vinde pe comptul său, lăsându-lu se profite de adevăratul preț realisat și multămindu-se cu dobinda banilor, cheltuielile justificate și uă comisiunea lipsă dinainte. Fiindă că esportul cerealiilor noastre se face mai exclusiv pe mare, ar fi unu indouită avantaju pentru noi a se crea uă marină mercantile. Tere noastră produce totu necesarile pentru acesta: pădurile noastre producă lemne de construcțione; inul și cînepea nu ne lipsescu spre a pută fabrica pănsle și funile; în munții nostri se găsesc feru în abundanță, avemă asemenea strategie de cărbuni de pămînt care așteptă numai măna minariului spre a le exploata. Navigaționea maritimă; construcționea de corăbie, sploatarea minelor ecă industrie nouă, cari aru da uă putere materială (și Englîera a declarată d'acumă că nu voiesc a impinge lucru-mai incolo d'uă aciune diplomatică) este de prevedută că pasul colectivu nu va produce efectul dorit. In contra unei puteri militare nu folosește mișloce silorile morali; totu ce se pote dice despre eficacitatea unor asemenei măsuă nu este nimicu altu decătă uă amăgire de sine, uă ilu-siună voluntaria.

BELLE — ARTI.

Sprijinul ce a înțimpinat frumos arti într-unu poporă a fostă totu deuna mesura care arăta gradul de cultură alu acelu poporă. Si uă națiune care a îmbărbătată arta și științia a aretată că are simțul frumosului, și cine are simțul frumosului are și pălu binelui și pălu adeverului și prin urmare și pălu datorie și drepturilor sele. Convină că publicul românu înțelege acesta și că se va simțe positiv că puterile nu voră mai intra în altă deslușiră și aprejurile teoretice, ci așteptă unu respons care se va mărgini la fapta. — Dacă în spatele somăriunilor nu s'ară de cătă uă putere materială (și Englîera a declarată d'acumă că nu voiesc a impinge lucru-mai incolo d'uă aciune diplomatică) este de prevedută că pasul colectivu nu va produce efectul dorit. In contra unei puteri militare nu folosește mișloce silorile morali; totu ce se pote dice despre eficacitatea unor asemenei măsuă nu este nimicu altu decătă uă amăgire de sine, uă ilu-siună voluntaria.

Între materiele vegetali suntu ană două articole, cari merită cu deosebită atenționea noastră și cari suntu măsuă de a dobîndi uă mare desvoltare și a ajunge sorgintea prosperității. Acestea suntu vinul și tutunul. Vomă vorbi despre ele în articulul următoru.

Winterhalder.

SITUATIUNEA DIPLOMATICĂ IN PRIVINTA POLONIEI.

Pînă la 28 Iuliu nu sosiseră încă la Paris responsurile definitive ale curtilor de la London și Viena, d'acea-nu se poate cunoșce încă termenul lipsă pentru pornirea la Petersburg a notelor celor trei puteri. Despre proiectele cari suntu acumă obiectul discuțiunilor, afămă că proiectul de responsul alu cabinetului Tulierelor cătră principale Gortschacoff, propusă ca testul notelor identice alu celor trei puteri, să a pornită la 23 Iuliu la London și la Viena. Totu în acelă timpă să a pornită de la Viena proiec-

